

Obvodní soud pro Prahu 2

Francouzská 808/19

120 00 Praha 2

DS: eksab3e

Sp. zn.: 14 C 195/2010

Žalobci:

1. **Stewart Bata Nash**, nar. 17. 8. 1959
19 Ravens Bluff, Andover MA 01810, USA
2. **John G. Nash**, nar. 23. 11. 1960
10 Stowecroft Drive, Hampton NH 03842, USA
3. **Diana Nash Verrall**, nar. 23. 10. 1963
84 Giles Road, East Kingston NH 03827, USA
4. **Alexandra Nash Cotton**, nar. 25. 3. 1970
4 Fiske Street, Andover MA 01810, USA
5. **Jena Batova Mitrovitch**, nar. 31. 10. 1922
Rua Emilio Falkenbak 40, Martinopolis SP 19500-000, Brasilie

Zastoupeni:

Mgr. Robertem Cholenským, Ph.D., advokátem
Bolzanova 461/5, 618 00 Brno, DS: 764rs4p

Žalovaná:

**Česká republika – Úřad pro zastupování státu ve věcech
majetkových**, IČ: 69797111
Rašínovo nábř. 390/42, 128 00 Praha 2, DS: 96vaa2e

Odůvodnění odvolání

žalobců proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne
5. února 2015, č. j. 14 C 195/2010-247,
ve smyslu ustanovení § 201 *et seq.* občanského soudního řádu
(dále jen „OSŘ“)

Elektronicky

Bez poplatku

Bez příloh

I. Rekapitulace

[1] Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 5. února 2015, č. j. 14 C 195/2010-247 (dále jen „*napadený rozsudek*“), byla zamítnuta žaloba, již se žalobci po žalované domáhají náhrady škody způsobené nedůvodným odsouzením jejich právního předchůdce Jana Antonína Bati.

[2] Protože napadený rozsudek je nezákonný, žalobci proti němu podáním ze dne 27. března 2015 uplatnili v celém rozsahu odvolání podle ustanovení § 201 *et seq.* OSŘ z důvodů podle § 205 odst. 2 písm. c) a g) OSŘ a navrhli, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a vrátil věc soudu I. stupně k novému projednání a rozhodnutí.

[3] Toto blanketní odvolání nyní žalobci blíže odůvodňují.

II. Odvolací body

II.A Neexistence použitelné právní úpravy

[4] Soud I. stupně tvrdí, že nenašel právní předpis, který by bylo možno na rozhodovanou věc aplikovat, když v době zrušeného retribučního rozsudku platný všeobecný zákoník občanský byl v předmětné části s účinností od 1. ledna 1951 zrušen.

[5] Tato úvaha je však chybná, neboť otázka těchto „historických“ nároků a pramenů práva používaných při jejich posuzování je již dlouhou dobu vyřešena konstantní judikaturou Ústavního soudu, konkrétně nálezem ze dne 27. listopadu 2007, sp. zn. I. ÚS 1628/07, ECLI: CZ:US:2007:1.US.1628.07.1,¹ a nálezem ze dne 15. října 2008, sp. zn. I. ÚS 134/08, ECLI:CZ:US:2008:1.US.134.08.1,² ve kterých Ústavní soud, *inter alia*, upozornil na nutnost vykládat právní předpisy účinné předtím, než se pro Českou republiku stala závaznou Listina základních práv a svobod, v souladu s ní a s principy v ní zakotvenými. Fakt, že těmito nálezy byl řešen nárok na náhradu nákladů obhajoby a nikoli na náhradu za vykonaný a později zrušený trest, na právní podstatě věci a aplikovatelnosti závěrů této judikatury ničeho nemění.

[6] Konkrétně Ústavní soud judikoval:

„Za obecné a prvotní východisko považuje Ústavní soud právní závěry, jež vyslovil ve svém nálezu sp. zn. I. ÚS 245/98 ze dne 22. 9. 1999 (N 128/15 SbNU 221), jakož i v nálezu sp. zn. III. ÚS 124/03 ze dne 11. 12. 2003 (N 144/31 SbNU 281). V těchto rozhodnutích Ústavní soud mimo jiné

¹http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=1-1628-07_1

²http://nalus.usoud.cz/Search/GetText.aspx?sz=1-134-08_1

uvedl, že Listina, jejíž součástí je i zmiňovaný čl. 36 odst. 3, byla do našeho právního řádu (resp. do právního řádu tehdejší České a Slovenské Federativní Republiky) začleněna ústavním zákonem č. 23/1991 Sb., kterým se uvozuje LISTINA ZÁKLADNÍCH PRÁV A SVOBOD jako ústavní zákon Federálního shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky; tento zákon byl schválen dne 9. 1. 1991 a účinnosti nabyl dne 8. 2. 1991. Základním ustanovením tohoto zákona byl § 1 odst. 1, podle něhož »ústavní zákony, jiné zákony a další právní předpisy, jejich výklad a používání musí být v souladu s Listinou...«, a dále § 6 odst. 1, jenž stanovil, že »zákony a jiné právní předpisy musí být uvedeny do souladu s Listinou ... nejpozději do 31. 12. 1991. Tímto dnem pozbývají účinnosti ustanovení, která s Listinou ... nejsou v souladu«. Z uvedené pak Ústavní soud dovodil, že by bylo v rozporu s Listinou po 8. 2. 1991, kdy tato ústavní norma vstoupila v účinnost, používat při aplikaci zákona č. 58/1969 Sb. výklad, který by byl v rozporu s čl. 36 odst. 3 Listiny a v důsledku toho rovněž s principy materiálního právního státu a s chápáním spravedlnosti jako cíle, kterého má být v soudním řízení dosaženo.

Z toho vyplývá, že byť bylo nezákonné rozhodnutí vydáno před tím, než Listina nabyla účinnosti, je nutné danou otázku posuzovat především z hlediska čl. 36 odst. 3 Listiny, které přiznává každému právo na ochranu před následky nezákonného rozhodnutí soudů, jiného státního orgánu či orgánu veřejné správy nebo nesprávným úředním postupem. Cílem tohoto ustanovení je tedy zjevně poskytnutí náhrady škody těm, kterým byla nezákonným či nesprávným postupem orgánů státu škoda způsobena. Toto ustanovení obecně vychází ze skutečnosti, že stát funguje i proto, aby jak své občany, tak i osoby zdržující se na jeho území, chránil, aby jim poskytoval záruky, že jejich práva budou hájena, a aby jim v případě jejich porušení umožnil domáhat se nápravy. Odstavec 4 čl. 36 Listiny potom odkazuje na (zvláštní) zákon, který podmínky i podrobnosti práva na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím či nesprávným úředním postupem stanoví. Tímto zvláštním zákonem byl v dané věci trestní řád [v] tehdejší znění. Takový zákon však nemůže samotný nárok na náhradu škody, v důsledku zmíněného jednání vzniklé, anulovat (negovat), byť »pouze« v jeho dílčím aspektu. Jinými slovy, zvláštní zákon podle čl. 36 odst. 4 Listiny nemůže popřít předmětné ústavně zaručené základní právo, a to nejen jako celek, ale ani jeho dílčí komponenty. Zákonu je svěřena toliko úprava podmínek a podrobností realizace již ústavně zakotveného práva, které vychází z principu ochrany práv každého, kdo byl poškozen nezákonným rozhodnutím státního orgánu či veřejné správy nebo nesprávným úředním postupem.“

[7] Výklad napadeného rozsudku, podle něhož je domnělá neexistence tehdejší hmotněprávní úpravy náhrady škody způsobené výkonem nezákonného trestu důvodem pro nepřiznání takového nároku, je tak v souladu s postuláty Ústavního soudu zjevně a frapantně ústavně nekonformní.

II.B Výtka „obcházení“ restitučního zákonodárství

[8] Jestliže obvodní soud vytýká žalobcům snahu „obejít“ restituční zákonodárství, pak je třeba takové úvahy odmítnout. Na projednávaný nárok – jak ostatně nalézací soud správně

dovozuje – nejsou restituční předpisy uplatnitelné, a unikátní povaha případu, jenž je s velkou pravděpodobností jediným svého druhu (pokud je žalobcům známo, doposud nikdy nebyl po r. 1989 zrušen rozsudek vydaný v rámci poválečného retribučního soudnictví), odůvodňuje předpoklad, že speciální právní norma, podle níž by se dalo postupovat, ani nikdy uzákoněna nebude.

[9] Že je námitka obcházení restitučního zákonodárství lichá, vyplývá i ze samotné shora citované judikatury Ústavního soudu, neboť v ní se jedná o trestní rozsudek ještě o 19 let starší, než ve věci rozhodované. Pokud by mělo být restituční zákonodárství nahlíženo tak, jako je chápe soud I. stupně, tedy jako soubor právních předpisů zužujících a taxativně vymezující okruh odpovědnostních titulů, na jejichž základě lze jediné požadovat náhradu související s právními skutečnostmi, ke kterým došlo před r. 1990, nemohl by Ústavní soud stěžovatele vyhovět, neboť princip zákazu obcházení restitučního zákonodárství je časově starší a soud by ho byl musel aplikovat; přesto Ústavním soudem použit nebyl.

II.C Chybná výše nároku páté žalobkyně

[10] V neposlední řadě je pak na místě vytknout napadenému rozsudku, že chybně uvádí výši nároku páté žalobkyně ve stejné částce jako u prvních čtyř žalobců, ačkoli z procesních podání žalobců, jakož i ze žaloby samotné, je zřejmé, že tato žalobkyně uplatňuje nárok čtyřnásobný, tzn. 4 × 11 328 178 Kč.

[11] K této diskrepanci došlo patrně tím, že se během řízení objevily nejasnosti ohledně zastoupení páté žalobkyně, jejíž brasilský opatrovník byl pasivní a se státními orgány České republiky nespolečně pracoval, avšak již ze žalobní narace je zřejmé, že pátá žalobkyně – dcera Jana Antonína Bati – požaduje jednu pětinu celého nároku, zatímco ostatní žalobci, Baťovi vnuci, každý pouze jeho jednu dvacetinu.

[12] Soud I. stupně tak o podané žalobě nerozhodl ve vztahu k páté žalobkyni v celém rozsahu.

III. Závěrečný návrh

Z těchto důvodů je plně odůvodněn návrh, aby odvolací soud napadený rozsudek zrušil a vrátil věc soudu I. stupně k novému projednání a rozhodnutí.

V Brně dne 25. května 2015

Stewart Bata Nash

John G. Nash

Diana Nash Verrall

Alexandra Nash Cotton

Jena Batova Mitrovitch